

JO-anmälan

Namn: Sofia Åkerman

Adress:

Telefonnr:

Myndighet som anmälan riktar sig mot:
Socialstyrelsen

Diarienummer hos berörd myndighet:
9.2-5516/2011

Vad som hände och när det ägde rum:

Den 4 maj 2010 anmälde jag och Thérèse Eriksson, i egenskap av ombud för en felbehandlad kvinna, sex läkare på rättspsykiatriska regionkliniken i Sundsvall till HSAN. Kvinnan var inte dömd för något brott utan vårdades på kliniken på grund av allvarligt självskadebeteende. Under sin vårdtid utsattes hon för upprepade och långvariga tvångsåtgärder som saknade lagstöd. Hon tvingades bära olagliga tvångshandskar och hölls isolerad under veckolånga perioder på godtyckliga grunder, till synes i bestraffningssyfte. Dokumentationen i hennes journal var vidare mycket bristfällig.

En yttrandeväxling mellan parterna inleddes i vanlig ordning under försommaren 2010. I juni samma år röstades en ny patientsäkerhetslag igenom i riksdagen, vilket skulle medföra att HSAN från och med den 1 januari inte längre skulle hantera patientklagomål.

Under hösten 2010 informerades vi om att de ärenden som inte hunnit prövas av HSAN vid årsskiftet skulle överföras till Socialstyrelsen för fortsatt handläggning. Då vi i vår anmälan till HSAN uttryckt skarp kritik mot hur Socialstyrelsens tillsynsenhet i region nord tidigare hanterat den felbehandlade kvinnans ärende (och andra liknande ärenden), valde vi att inte besvara läkargruppens senaste yttrande för att på så sätt påskynda handläggningen. Till handläggaren uttryckte vi oro för att övergången till den nya patientsäkerhetslagen skulle få negativa konsekvenser för det aktuella ärendet (se bilaga 1).

Ärendet hann inte avgöras av HSAN innan patientsäkerhetslagen trädde i kraft. Det överfördes således till Socialstyrelsen den 1 januari 2011.

Den 9 mars 2011 informerades vi om att ärendet överförts till Socialstyrelsen i region nord. Eftersom vi i vår HSAN-anmälan uttryckt kritik mot just denna tillsynsenhet, invände vi mot

detta (se bilaga 2). Efter flera påminnelser meddelades vi den 8 april genom registratören att ärendet överförts till Socialstyrelsens tillsynsenhet i region öst för att handläggas av Jenni Ralph. Handläggaren har själv aldrig tagit kontakt med oss.

Den 13 november 2011, ett halvår senare, kontaktade jag Jenni Ralph via e-post för att förhöra mig om hur processen framskred. Dagen efter blev jag uppringd av en annan handläggare, som uppgav att hon just fått ärendet på sitt bord efter att mitt mejl valsat runt på myndigheten. Jag minns inte hennes namn och har inte på annat sätt blivit meddelad om det. Hon hade inte tillgång till patientens journaler och ställde många frågor om anmälan, som hon inte hade behövt ställa om hon hade läst igenom materialet från HSAN. Hon verkade allmänt osäker på hur hon skulle hantera ärendet. Under samtalets gång framkom det vidare att hon själv tidigare varit verksam som psykiater på en rättspsykiatrisk klinik och träffat på den patientkategori som anmälan avsåg (kvinnor som tvångsvårdas inom rättspsykiatrin utan att vara dömda för brott). Hon ansåg att det naturligtvis inte är bra att vårda dem där, men att det ändå är bättre än att de tar livet av sig. Vi menar att utvecklingen riskerar att stagnera om vi fortsätter att försvara dålig vård med att det saknas alternativ. Handläggaren förmedlade också att utgången av ärendet kanske inte skulle bli som vi hoppades, trots att hon helt uppenbart inte ens hade tagit del av vare sig handlingarna från HSAN eller patientens journal. I vår mening föreligger uppenbar risk för jäv, inte minst då anmälan avser just sex läkare som är verksamma inom rättspsykiatrin. Socialstyrelsens beslut kommer inte heller att vara möjligt att överklaga.

Sedan den 13 november har vi inte hört något mer från handläggaren, och inte heller från någon annan på Socialstyrelsen. De anmälda läkarna, varav flera tidigare varnats och kritiserats upprepade gånger för samma typ av felbehandling, arbetar kvar på kliniken. Det har i skrivande stund gått närmare ett år och nio månader sedan den ursprungliga anmälan skickades till HSAN.

Det sätt som myndigheten har agerat felaktigt:

Det aktuella ärendet har hamnat i kläm mellan lagstiftningarna på ett synnerligen olämpligt och även rättsosäkert sätt. Anmälan skickades till HSAN innan patientsäkerhetslagen ens hade röstats igenom i riksdagen. Den var från början inte utformad för att handläggas av Socialstyrelsen, delvis på grund av att Socialstyrelsen redan granskat detta och flera liknande ärenden utan att det lett till något annat än konstruktiv kritik. Det faktum att ärendet mot vår vilja skulle flyttas över till Socialstyrelsen vid årsskiftet 2010/2011, gjorde att vi som ombud valde att avsluta yttrandeväxlingen i förtid. Vi bedömde att det fanns en risk att ärendet skulle bli helt nedlagt om det överfördes till Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen har vid två tillfällen agerat på ett sätt som medfört risk för jäv (då ärendet överfördes till tillsynsenheter i region nord och då det tilldelades en handläggare som varit verksam inom rättspsykiatrin). Mot denna bakgrund framstår det som extra olyckligt att den nya lagstiftningen inte erbjuder någon möjlighet att överklaga myndighetens beslut.

Handläggningstiden har i detta fall, och i ett stort antal andra fall, varit oförsvarligt lång. De långa handläggningstiderna medför risk för patientsäkerheten, då direkt olämpliga yrkesutövare tillåts arbeta vidare i flera år. Handläggningstiderna äventyrar även allmänhetens förtroende för såväl sjukvården som för Socialstyrelsen. Kritiken mot de långa handläggningstiderna medför vidare en risk för att ärendena kan komma att hanteras slentrianmässigt utan grundlig utredning, för att kunna beta av ärendehögen.

Undertecknad finner patientsäkerhetslagens konsekvenser i detta hänseende som både allvarlig och djupt olycklig.

Från: Sofia Åkerman [mailto:sofia.akerman@gmail.com]

Skickat: den 19 augusti 2010 00:59

Till: Maria Hansson

Ämne: Oro kring patientsäkerhetslagen
Hej Maria!

Vi talades nyligen vid i telefon, då jag tillsammans med min kollega Thérèse Nilsson är ombud för patienten X i ärende HSAN 2010/1546:B3. Jag nämnde i vårt samtal min oro för vad som kommer hända med ärendet om det inte har hunnit avgöras vid årsskiftet, vilket jag befarar att det finns en överhängande risk för. Jag har nu tittat på övergångsbestämmelserna för den nya patientlagen, där följande finns att läsa:

3. För ärenden om prövotid, återkallelse av legitimation och annan behörighet eller begränsning av förskrivningsrätt som anhängiggjorts hos Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd före den 1 januari 2011 gäller fortfarande bestämmelserna i den upphävda lagen. [...]

5. Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd ska till Socialstyrelsen överlämna handlingarna i ärenden om disciplinpåföljd som har inletts hos nämnden före den 1 januari 2011 och som ännu inte har avgjorts. Vid Socialstyrelsens handläggning av dessa ärenden gäller 7 kap. 10-18 §§ den nya lagen.

Detta kan jag inte tolka på annat vis än att behörighetsärenden (som vi ju kunde konstatera endast kan ske efter ansökan av Socialstyrelsen) kommer att hanteras i enlighet med bestämmelserna i LYHS, medan ärenden om disciplinpåföljd kommer att behandlas enligt den nya lagen. För vår del blir detta absurt av flera skäl:

- Vår anmälan till HSAN inkom innan patientsäkerhetslagen ens hade röstats igenom i riksdagen (vilket jag visserligen antar kommer att vara fallet även för andra ärenden).
- Både vi och de anklagade läkarna har i sådana fall gått igenom en tids- och energikrävande yttrandeväxling helt i onödan (vilket jag också antar kommer att vara fallet även för andra ärenden)
- I vår anmälan riktar vi kritik mot Socialstyrelsen, på grund av att myndigheten inte gjort någon anmälan till HSAN eller till åklagarmyndigheten trots att det är uppenbart att bristerna i den vård X erhållit är så omfattande att det borde kunna leda till disciplinpåföljd såväl som till åtal. Detta har enhetschefen för tillsynen informerat oss om att det beror på att man inte har granskat verksamheten ur ett patientperspektiv, utan att fokus har legat på vårdsystemet.
- Socialstyrelsen har redan riktat kritik mot vårdgivarna i det aktuella patientärendet. Inte för att Socialstyrelsen själva uppmärksammade brister i skälen för avskiljande (vilket de återigen borde ha gjort då de fått in upprepade individrapporter om saken), utan för att patienten själv gjorde en anmälan. Att låta Socialstyrelsen titta på det hela igen blir ju bara jättemärkligt - de har ju redan sagt sitt. Alltså blir hela anmälan som ogjord och vi hamnar på ruta ett igen.

Att misstänka att vårt ärende kommer att hamna på Socialstyrelsens bord stressar oss en hel del, då HSAN:s bedömning spelar stor roll för våra möjligheter att gå vidare med ärendet. Jag vet inte vad vi kan göra för att skynda på processen, eller ens om det skulle göra någon skillnad (om det är något vi kan göra hoppas jag du upplyser oss om det). Jag sätter stor förhoppning till att HSAN förstår de speciella omständigheterna i ärendet, och att det finns möjlighet att prioritera det i händelse av att det inte hunnit avgöras innan årsskiftet. Om ni beslutar er för att öppna upp för en sådan möjlighet, eller om ni på annat sätt lyckas lösa situationen, vore jag tacksam om ni kunde informera oss då ovissheten är tärande både för patienten i fråga och för oss som ideellt arbetande medmänniskor.

Hälsningar Sofia Åkerman, ombud

Från: Aud Sjökvist <Aud.Sjokvist@hsan.se>

Skickat: den 19 augusti 2010 22:36

Till: Sofia Åkerman

Ämne: Oro kring patientsäkerhetslagen

Hej!

Maria Hansson har överlämnat ditt mejl till mig. Jag har stor förståelse för din oro över att ärendet inte hinner bli avgjort av oss före årsskiftet. Det är ju så att handläggning fortfarande pågår, vilket gör det i princip omöjligt att säga något om när vi kan avgöra det. Vi gör dock allt som står i vår makt för att vi ska kunna avgöra så många ärenden som möjligt innan årets slut. Som du säkert förstår så leder de beslutade övergångsbestämmelserna till att ganska många drabbas av dessa på ett negativt sätt; det är tyvärr inte något vi kan göra något åt.

Med vänlig hälsning
Aud Sjökvist

2011-03-11 (till hosp@socialstyrelsen.se)

Hej!

Jag skriver till er med anledning av ett brev jag mottog idag, där det meddelades att min anmälan till HSAN (jag är tillsammans med Thérèse Eriksson ombud för patienten X), som tidigare överförts till Socialstyrelsen, nu har överförts till region nord och fått ett nytt diarienummer ([9.2 - 5516/2011](#)). Tidigare var diarienumret HSAN 2010/1546:B3.

Socialstyrelsen i region nord har sedan tidigare utrett den aktuella patientens ärende och stora delar av den felbehandling vi redogör för i HSAN-anmälan. Vi är mycket kritiska till hur Socialstyrelsen har bedrivit sin tillsyn i region nord och även genomfört nämnda utredning, och valde därför att göra en anmälan till HSAN flera veckor innan patientsäkerhetslagen röstades igenom i riksdagen. I vår anmälan är vi tydliga med att vi är missnöjda med Socialstyrelsens tillsyn, och vi har även haft ett möte med Per- Anders Sunesson angående detta (han bekräftade oss i vår bild av att tillsynen brustit). Socialstyrelsen har hela tiden haft kännedom om den vanvård som har bedrivits på kliniken, men har valt att inte ingripa trots att det är myndighetens skyldighet.

Att anmälan inte hann avgöras av HSAN, utan överfördes till Socialstyrelsen, var i sig mycket olyckligt. Men då både patienten och vi som ombud särskilt saknar förtroende för just Socialstyrelsen i region nord, är det av yttersta vikt att detta ärende prövas av en enhet och av personer som inte tidigare har haft kontakt med oss eller varit inblandade i tillsynen över rättspsykiatriska regionkliniken i Sundsvall. I första hand är vår önskan att X:s anmälan till HSAN återförs till Socialstyrelsens enhet för särskilda klagomål och utreds av personer som är verksamma vid denna enhet. I övrigt önskar vi få information om hur denna utredning är tänkt att gå till. Ska Socialstyrelsen utreda samma sak en gång till? Eller kommer ärendet att läggas ned?

Med vänlig hälsning,

Sofia Åkerman

2011-03-22 (till hosp@socialstyrelsen.se)

Hej!

Jag skickade nedanstående mejl till er för en tid sedan, och ville bara kontrollera att ni fått det då jag ändå inte fått något svar från er.

Mvh Sofia Åkerman

2011-04-04 (till hosp@socialstyrelsen.se och socialstyrelsen@socialstyrelsen.se)

Hej!

Jag skickade nedanstående mejl till er den 11 mars. Eftersom ni inte svarat skickade jag en påminnelse den 22 mars. Jag har fortfarande inte fått något svar och vore tacksam om ni snart kan svara mig angående hur ni tänker kring detta.

Jag skickar även detta mejl till registratören i händelse av att ni angivit fel mejladress till enheten för patienters klagomål på er hemsida.

Mvh Sofia Åkerman

2011-04-05 (till Registrator.RTS@socialstyrelsen.se och Jenni.Ralph@socialstyrelsen.se. Kopia till sofia.akerman@gmail.com)

Till registrator Region Nord:

V.g. se nedanstående mailbrev.

Både det ursprungliga mailet (av den 11 mars) och påminnelsen (av den 22 mars) skickades över till Er eftersom ärendet ligger hos Er för utredning.

Vi är förvånade att anmälaren, till dagens datum, inte fått något svar från Er.

Med vänlig hälsning

Aniela Florstedt

Registrator

Socialstyrelsen
Administrativa avdelningen
Enheten för enskildas klagomål
106 30 Stockholm
Växel: 075-247 30 00
www.socialstyrelsen.se

2011-04-08 (till sofia.akerman@gmail.com)

Hej,

v g se nedanstående mail från registratorn på Region Öst. Ditt mail landade slutligen hos dem den 25 mars och tilldelades handläggaren Jenni Ralph (direkt tel nr 075-2473049).

Du behöver alltså inte oroa Dig, att Din anmälan hamnar hos Region Nord igen.

Med vänlig hälsning

Aniela Florstedt

Registrator

Socialstyrelsen
Administrativa avdelningen
Enheten för enskildas klagomål
106 30 Stockholm
Växel: 075-247 30 00
www.socialstyrelsen.se

Från: Nyborg, Ann-Britt **För** Registrator RTS

Skickat: den 5 april 2011 16:36

Till: Florstedt Aniela

Ämne: SV: Dnr [9.2 - 5516/2011](#)

Hej

Ärendet kom till oss från er 2011-03-25.

Med vänlig hälsning

Ann-Britt Nyborg

2011-11-13 (till jenni.ralph@socialstyrelsen.se)

Hej!

Jag skriver till dig med anledning av en HSAN-anmälan jag gjorde i maj 2010 i egenskap av ombud för den tidigare patienten X.

Diarienumret i HSAN var 2010/1546:B3. Ärendet flyttades i januari 2011 över till Socialstyrelsen och fick diarienumret 9.2 - 5516/2011. Det överlämnades först till region nord och sedan , efter invändningar från oss, till region öst. En registrator i Stockholm informerade mig i våras, efter tre påminnelser, om att ärendet nu ligger på ditt bord. Sedan dess har vi inte fått någon information. Vad jag undrar nu är följande:

- Hur går det med X:s ärende? Kan du bekräfta att det ligger på ditt bord?
- När förväntas ni kunna komma med ett avgörande (det har för närvarande gått över ett och ett halvt år sedan anmälan gjordes och inga yttranden har utväxlats på mer än ett år)?
- Hur kommer utredningen att gå till, med anledning av att Socialstyrelsen redan tidigare kritiserat delar av vården av Anna och att anmälan bland annat av den anledningen var avsedd för HSAN?

Med vänlig hälsning,
Sofia Åkerman